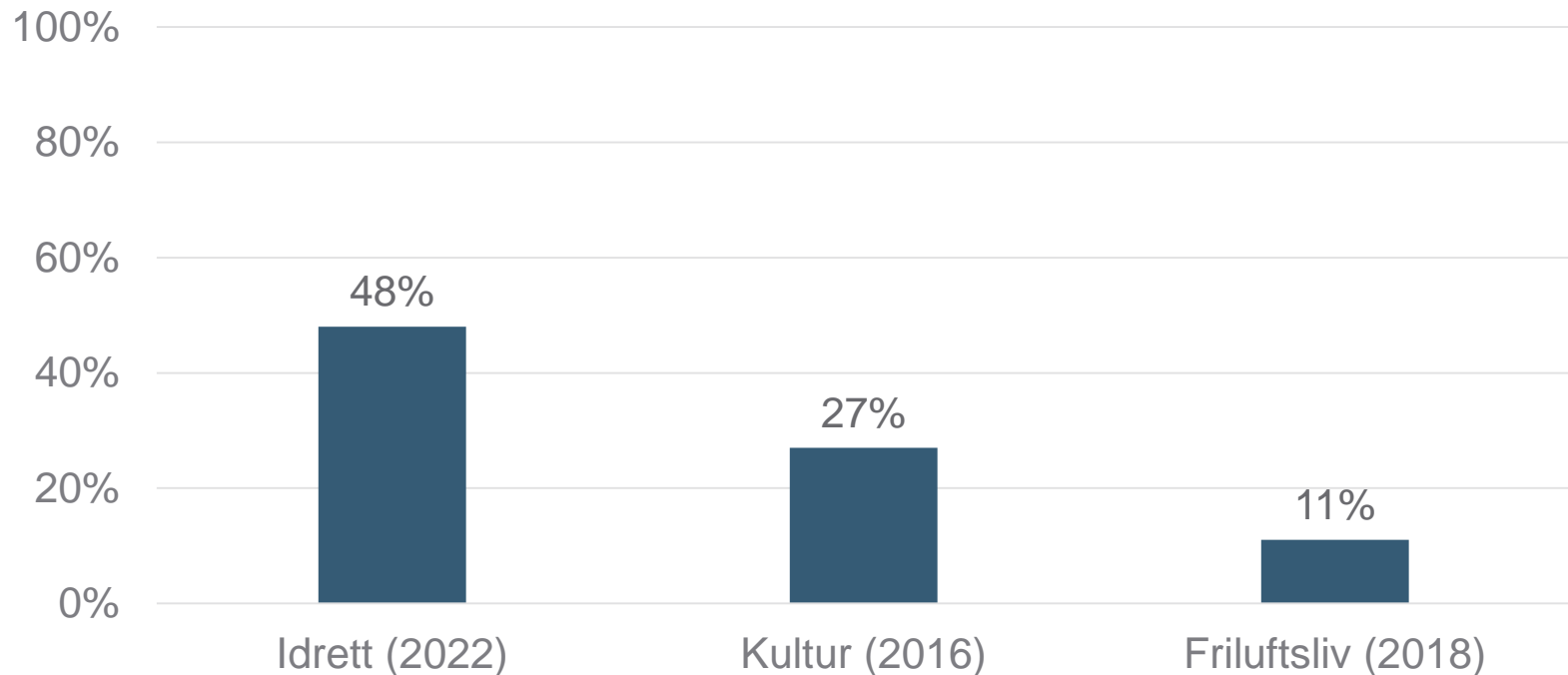

Kunnskapsoppsummering om barn og unges fritidsaktiviteter – kultur, idrett og friluftsliv

Et første overblikk

Daniel Arnesen og Vibeke Wøien Hansen,
Institutt for samfunnsforskning

Barn og unges deltakelse i idrett, kultur og friluftsliv

Barn og unges deltakelse langs noen sentrale dimensjoner i forskningen

Kjønn. Gutter deltar oftere i idrett og friluftsliv og jenter oftere i kulturaktiviteter

Alder. Deltakelsen avtar i ungdomsårene, men større frafall i idrett enn innen friluftsliv og kultur

Klasse. Unge med høy sosioøkonomisk status deltar oftere i idrett og kultur, men ikke friluftsliv

Etnisitet. Minoritetsunge deltar i mindre grad enn majoritet, men ikke når en ser på regelmessig deltakelse

Funksjonsvariasjon. Unge med funksjonsnedsettelser deltar i mindre grad i alle aktiviteter

Mekanismer som forklarer forskjeller i barn og unges deltakelse

- **Normer og holdninger.** Idealer om hva gutter og jenter kan og ikke kan drive med kan forklare kjønnsforskjeller.
- **Sosiale relasjoner.** Jevnaldrende, foreldre, nettverk viktig rolle i rekrutteringen til aktiviteter.
- **Eskalering av aktivitet.** Frafall kan skyldes at det stilles større krav til innsats og prestasjon i ungdomsårene.
- **Kostnader i deltakelsen.** Høye kostnader kan virke ekskluderende for familier med dårlig råd.
- **Krav til foreldreinnsats.** Krav til dugnadsinnsats fra foreldre kan være barriere særlig for noen grupper
- **Ressurser i aktiviteten.** Mangel på voksne med kompetanse om inkludering.
- **Særlige målgrupper.** utfordringer med å identifisere barn med særlige behov for støtte til å begynne i aktivitet

Noen suksessfaktorer for økt deltakelse pekt på i forskningen

- Breddetilbud / differensiert tilbud til ulike aldersgrupper (f.eks. lek og prestasjonsorienterte aktiviteter)
- Redusere kostnader, støtte til utstyr/kontingenter (f.eks. fond, stipend, kontingentkasser)
- Aktivitetsguide for å nå ut til særlige målgrupper
- Bevisstgjøring av foreldre om tilbud, f.eks. aktivitetsportal
- Kompetanseutvikling i organisasjonene
- Samhandling mellom stat, kommune og foreningsliv: felles forståelse, kontaktflater, tiltak

Noen foreløpige kunnskapshull og forskningsbehov

- Det er mye forskning på unges deltakelse i idrett og fysisk aktivitet, mindre i kulturaktivitet og friluftsliv
- Det er behov forskning som ser ulike faktorer i sammenheng for bedre å forstå barrierer i og ekskludering fra fritidsaktiviteter
- Vi har en del kunnskap om økonomiske barrierer i idretten, men vet mindre om barrierer i kultur og friluftsliv
- Behov for å undersøke mekanismer som skaper forskjell nærmere og betydning på ulike områder
- Lite «evidensbasert» forskning av tiltak i organisasjoner og politiske tiltak (f.eks. effekter på deltakelse for særlige målgrupper)